

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2021-09-06
Stockholm

Mål nr
P 5040-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-04-07 i mål P 155-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. M T
2. E T P

Motpart

Strömstads kommun
452 80 Strömstad

SAKEN

Antagande av detaljplan för del av X m.fl. i Strömstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Kommunfullmäktige i Strömstads kommuns beslut den 12 december 2019, KF § 244, att anta detaljplan för del av X m.fl. i Strömstads kommun.

Dok.Id 1696635

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M T och E T P har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Strömstads kommuns beslut den 12 december 2019 att anta detaljplan för del av X m.fl. i Strömstads kommun.

Strömstads kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M T och E T P har anfört bl.a. följande till stöd för sin talan:

Detaljplanen har inte getts en godtagbar lokalisering och utformning utifrån det handlingsutrymme som kommunen ges enligt plan- och bygglagen (2010:900). Bebyggelsen är inte lokaliserad till mark som är lämpad för ändamålet. Norra delen av detaljplaneområdet ligger i den öppna dalgången mitt på Tjärnö och är utpekad som brukningsvärd jordbruksmark enligt kommunens fördjupade översiktsplan från 2013. Den planerade bebyggelsen skulle påtagligt förändra landskapsbilden. Det finns vidare oklarheter i kommunens syn på jordbruksmark, särskilt då det har angetts att öppna landskap inte ska användas för bostäder. Det framförs oklara argument för bedömningen att annan mark inte finns tillgänglig. Kommunen har inte på ett detaljerat eller godtagbart sätt redovisat vilka avvägningar och bedömningar som har gjorts i dessa centrala frågor om bland annat lokalisering och inanspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark.

Detaljplanen tar inte tillräcklig hänsyn till områdets särskilda karaktär och till bevarandet av det gamla kulturlandskapet på öarna. Åkrarna och ängarna är en viktig del i kulturlandskapet som alltid har brukats för odling eller djurhållning fram tills arrendet nyligen togs bort för att utreda området för detaljplanen. Området är idag markerat som brukningsvärd jordbruksmark i den fördjupande översiktsplanen enligt 3 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Det nu aktuella läget för detaljplanen är, jämfört med den fördjupade översiktsplanen, flyttat norrut. Detta beror på ändrade planförutsättningar bl.a. i form av utökat strandskydd. Det kan dock inte förändra synen på vad som ska anses vara lämplig lokalisering eller motivera ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark.

I Strömstads kommuns Bostadsförsörjningsplan vill kommunen skapa tio tomter på Tjärnö. Ett privat planområde öster om utvecklingsområde 4 i planen har tillskapat möjligheter med detaljplan om 35 bostäder med 20 tomter för åretruntboende. Tomterna har här varit till försäljning under flera år och i dagsläget är endast två tomter sålda. Det finns således idag ett stort antal tomter centralt på Tjärnö. Det kan därför inte anses föreligga ett väsentligt samhällsintresse som kan motivera att jordbruksmark tas i anspråk. Planen är i strid med 3 kap. 4 § miljöbalken. Kommunen måste således anpassa sin planering till detta.

Kommunen har anfört bl.a. följande till stöd för sin inställning:

Det råder ett högt bebyggelsetryck i kommunen längst med hela södra kustområdet. Att planera nya bostäder inom området är komplext då det innehar mycket höga natur- och friluftsvärden. I arbetet med att ta fram nya detaljplaner har alternativa platser prövats där det har bedömts finnas förutsättningar för åretruntboende, utan att natur- och friluftsvärden skadas. Sammanlagt har fem utvecklingsområden på Tjärnö och Daftö identifierats för nya bostäder i den fördjupade översiktsplanen. Sedan områdena pekades ut har dock strandskyddet skärpts, vilket har inneburit att kapaciteten för utbyggnad kan komma att minska med ca 40 %. Cirka en hektar av det utpekade utvecklingsområdet för den aktuella detaljplanen ligger inom strandskyddsområde, varför planområdet har behövts flyttas norrut och ut på jordbruksmark.

Detaljplanen medger totalt tio tomter, varav tre hamnar på jordbruksmark. Den aktuella jordbruksmarken behöver tas i anspråk för att tillgodose behovet av bostäder i anslutning till samhällsbyggnaden på Tjärnö, vilket är ett väsentligt samhällsintresse. Detta behov kan inte tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Det föreligger därmed inte skäl att upphäva detaljplanen med anledning av att jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse. Vidare

bedöms detaljplanens påverkan på landskapet vara acceptabel då öppenhet i landskapsrummet bibehålls.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av antagandehandlingen för den i målet aktuella detaljplanen framgår att planområdets norra del består av bl.a. knappt 4 000 m² odlings- och betesmark som har bedömts vara brukningsvärd jordbruksmark. Det motsvarar drygt 20 % av det totala planområdet. Kommunen har motiverat ianspråktagandet med att det råder ett högt bebyggelsetryck och att det finns ett behov av fler bostäder för åretruntboende på Tjärnö samt att förutsättningarna har förändrats genom utökad strandskydd m.m.

Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk (3 kap. 4 § miljöbalken).

Bostadsförsörjningsbehov kan vara ett sådant väsentligt samhällsintresse som gör det möjligt att använda brukningsvärd jordbruksmark för bebyggelse. Vid bedömningen ska även beaktas hur stort behovet är och om det kan tillgodoses på annan mark (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens avgöranden i målen nr P 5481-17 och P 1188-17). Klagandena har i denna del obesträtt pekat på att det i ett närbeläget planområde finns ett större antal tillgängliga tomter som kan användas för bostäder.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att kommunen inte har visat att samhällsintresset av att bygga bostäder i den norra delen av det nu aktuella planområdet uppfyller väsentlighetskravet i 3 kap. 4 § miljöbalken. Det saknas därför förutsättningar för att förlägga bostäderna på den aktuella platsen.

Om en överprövande myndighet bedömer att en detaljplan strider mot någon rättsregel ska beslutet att anta detaljplanen upphävas i sin helhet om inte, vilket nu inte är fallet, kommunen medgett att viss del upphävs eller ändras på annat sätt (13 kap. 17 § PBL).

Någon möjlighet att pröva alternativa utformningar av detaljplanen föreligger alltså inte nu.

Vid dessa bedömningar ska kommunens beslut att anta detaljplanen undanröjas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Lars Olsson, referent, tekniska rådet Karina Liljeroos samt hovrättsrådet Ralf Järtelius.

Föredragande har varit Fannie Finnved.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-04-07
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 155-20

Dok.Id 470547

PARTER

Klagande

1. M T

2. E T P

Motpart

Strömstads kommun
452 80 Strömstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunförmåningen i Strömstad kommuns beslut den 12 december 2019 i ärende nr KF §244, se bilaga 1

SAKEN

Antagande av detaljplan för del av X m. fl. i Strömstads kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 470547

Postadress
Box 1070
462 28 Vänerns borg

Besöksadress
Hamngatan 6

Telefon
0521-27 02 00

E-post: mmd.vanersborg@dom.se
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

M T och E T P har yrkat att detaljplanen ska upphävas och som grund för yrkandet anført i huvudsak följande.

Området X m.fl. som är föremål för den aktuella detaljplanen är beläget i dalgången mitt på Tjärnö där bebyggelsen traditionellt ligger spritt efter sidorna av det öppna landskapet. Hela dalgången har historiskt varit uppodlad åkermark där nu detaljplanens norra del placeras i den öppna dalgången. Den fördjupade översiktsplanen anger dessa delar av den nu aktuella detaljplanen som R4 - Odlings- och betesmark vilket innebär att ingen ny bebyggelse ska tillkomma annat än för jordbrukets behov. Genom dalgången flyter även en mindre bäck som i naturvårdsutlåtande (Naturcentrum AB, 2017-06-22) framtaget i samband med detaljplanearbetet för X m.fl. funnits ha naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde. Det aktuella området utgör riksintresse för friluftsliv, riksintresse kulturmiljövård, riksintresse naturvård, riksintresse turism och rörligt friluftsliv samt riksintresse obruten kust.

Felaktigt ianspråktagandet av odlings/jordbruksmark samt förändrad landskapsbild

Då detaljplanen ianspråktar en stor del av det öppna landskapet med jordbruksmark/odlingsmark anser de att omfattningen och exploateringsgraden i detaljplanen riskerar att negativt påverka riksintressena, landskapsbilden och den brukningsvärda jordbruksmarken. Lokaliseringen uppfyller därmed inte kraven i 2 kap. plan- och bygglagen (PBL) om lämplig markanvändning.

Miljö- och byggnämnden beslutade så sent som 2019-05-23 (Dnr MBN-2019-715) att ge avslag till förhandsbesked för nybyggnad av enbostadshus på grannfastigheten Y med motiveringen att marken är utpekad som jordbruks- och betesmark och att ett bebyggande påtagligt skulle förändra landskapsbilden i den öppna dalgången. De finner det märkligt att kommunen i detta fall inte ansåg att marken var lämplig för bostadsbebyggelse och i den nu aktuella detaljplanen vill tillåta bostäder. Deras argument för att den norra delen av

detaljplanen som lagts i den öppna dalgången skall utgå är desamma som kommunen själv använder i det aktuella fallet. I avslaget för förhandsbeskedet på fastighet Y anger kommunen bland annat att fastigheten/platsen ligger i den öppna dalgången centralt på Tjärnö, att hela dalgången historiskt har varit uppodlad åkermark, att lokaliseringen inte har stöd i den fördjupade översiktsplanen (FÖP) samt riskerar att negativt påverka riksintresset i 4 kap. 1- 2 §§ avseende landskapsbild. Kommunen hänvisar även till att den mindre bäcken har ett påtagligt naturvärde. Byggnation på den aktuella platsen skulle innebära att odlingslandskapet och det sammanhängande landskapsrummet delas av och få stor påverkan på landskapsbilden i området.

Bristfällig utredning och helhetssyn för att säkra naturvärden – speciellt skydd av vatten

I naturvårdsutlåtande redovisas en rad skyddsvärda biotoper inom det aktuella området, inte minst bäcken (Naturcentrum AB, 2017-06-22). Bäcken bedöms ha naturvärdesklass III - påtagliga naturvärden - med potential för bl.a. uppväxande havsöring. Bäcken är en av två armar av Fridhemsbäcken inom avrinningsområdet till Inre Tjärnöarkipelagen (WA88068444).

De har under granskningsfasen påtalat osäkerheter i ökat vattenflöde och att skyddet av bäcken skall säkerställas. Speciellt viktigt torde det vara att erhålla en helhetssyn över bäckens hela avrinningsområde då förutom föreslagen detaljplan ytterligare tre identifierade utvecklingsområden (Områdena 2,4,6 enligt FÖP, 2013) samt befintligt privat planområde med idag 20 byggklara tomter för möjlig bebyggelse finns inom avrinningsområdet. Kommunen måste som de ser det ta hänsyn till ny kunskap som framkommit i Naturvårdsinventeringen och inte kort hävda som det skrivs i granskningsyttrandet att "Diket/bäcken inte är klassad som en vattenförekomst som omfattas av kraven som gäller miljö kvalitetsnormer för vatten". I stället borde en helhetsyn med avväganden mellan olika möjliga markområden för bebyggelse inom avrinningsområdet samt deras respektive möjliga påverkan på Inre Tjärnöarkipelagen (idag klassat med måttlig ekologisk status) vara en självklarhet.

Beskrivs de stora samhällsintressen som kan motivera en förändrad kulturmiljö, ianspråktagande av odlingsmark, avsaknad av analys om lämpligaste placering/markanvändning samt avsaknad av MKB?

De vill understryka att de är måna om utvecklingen av öarna och att det finns möjligheter för åretruntboende men att utvecklingen måste ske med hänsyn till områdets karaktär. Viss felaktig information som gavs i den tidigare planbeskrivningen och som de påpekat i samrådet har rättats till men fortfarande ges missvisande information som de upplever ges för att underbygga argumentationen för områdets exploateringsgrad och ianspråktagandet av odlingsmark. De anser det vara ytterst tveksamt att det, som de uppfattar det, ges en missvisande och delvis felaktigt bakgrunds- och behovsbeskrivning. Initialt beskrevs det som mycket stora behov av tomter på Tjärnö och i föreliggande planbeskrivningen modifierat till stort behov. I kommentarerna i granskningsutlåtandet beskrivs detta dock som "Det finns redan nu en viss efterfrågan av kommunala tomter, men framför allt är det i förebyggande syfte man planlägger för att ha en planreserv och kunna erbjuda tomter på längre sikt". De anser det oklart om detta kan ses som en så hög grad av samhällsintresse som skulle tillåta att områdets karaktär radikalt förändras också med perspektivet att det finns ett stort antal byggklara tomter i närområdet. Enligt deras förmenande bör, med hänsyn till de riksintressen som föreligger, extra stor försiktighet och hänsynstagande ske för att behålla landskapsbilden som ger öarna dess speciella karaktär.

Plankarta och specifika kommentarer i detaljplan för X m fl. Kommunen skriver i planbeskrivningen att syftet med detaljplanen är att "... kunna erbjuda ett antal tomter för nybyggnad av enbostadshus och eventuellt några parhus...". Detaljplanen anger att största sammanlagda byggnadsarea inom användningsområde B är 20 % av fastighetsarean men detaljplanen reglerar inte fastigheternas största storlek. Detaljplanen anger endast minsta fastighetsstorlek (1000 kvm för friliggande småhus och 800 kvm för småhus som är sammanbyggda över fastighetsgräns). Detta betyder i praktiken att både fastigheterna och byggnaderna kan bli mycket stora och att syftet med detaljplanen inte uppnås

genom plankartans utformning. Detta anser de vara skäl nog för att detaljplanen ska upphävas i sin helhet. Förutom att det finns motsägelser mellan detaljplanens syfte och plankartans utformning, anser de även att det finns flertalet brister i plankartans bestämmelser och dess utformning och att det bland annat inte går att utläsa hur höga byggnaderna faktiskt kommer att bli, inte minst i området norra delar där omfattande fyllning blir nödvändig för att klara höga vattenflöden i bäcken. Detaljplanen säkerställer inte att den nya bebyggelsen anpassas efter landskapsbilden, med småhus, och det finns därför allt för stora risker att ett genomförande av detaljplanen kommer att ha betydande negativ inverkan på såväl landskapsbild som kulturmiljö.

Länsstyrelsen har i sitt yttrande 2019-09-02 anfört att planen befaras inte kunna accepteras med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL. Att länsstyrelsen i sitt yttrande har skrivit att planen kan komma att prövas av länsstyrelsen anser de är ett argument som styrker deras synpunkter.

DOMSKÄL

Allmänna utgångspunkter

Den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan ska enligt 13 kap. 17 § PBL endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Överprövningen innebär att en kontroll ska göras av om kommunens beslut ryms inom det handlingsutrymme som kommunen har enligt bestämmelserna i PBL och de krav som kan ställas på beslutsunderlag och beredningsförfarande. Finner den överprövande myndigheten att detaljplanen strider mot någon rättsregel ska beslutet att anta detaljplanen upphävas i sin helhet om inte kommunen medgett att viss del upphävs eller ändras på annat sätt. Någon möjlighet att pröva alternativa utformningar av detaljplanen föreligger inte.

PBL bygger på principen om decentralisering av beslutsfattandet och kommunal självbestämmanderätt i frågor som rör bl.a. riktlinjer för markanvändningen i kommunen. Således föreskrivs i 1 kap. 2 § PBL att det är en kommunal

angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. En konsekvens av detta är, som angetts ovan, att domstolens prövning vid ett överklagande i många fall stannar vid en prövning av om ett överklagat kommunalt beslut att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen.

Enligt 2 kap. 1 § PBL ska vid prövningen av frågor enligt denna lag hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. Av 2 kap. 2 § samma lag följer vidare att planläggning enligt lagen ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Vid planläggning gäller vidare enligt 2 kap. 5 § PBL att bebyggelse och byggnadsverk ska utformas och lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa och säkerhet, möjligheterna att ordna bl.a. trafik och avlopp, möjligheterna att förebygga bullerstörningar samt risken för olyckor, översvämning och erosion.

Vid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen ska vidare skälig hänsyn tas till bl.a. befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande, se 4 kap. 36 § PBL. De avvägningar som kommunen har gjort mellan olika samhällsintressen blir, om kommunen har hållit sig inom sitt handlingsutrymme, inte föremål för överprövning (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande MÖD 2014:12).

I de fall enskilda åberopar allmänna intressen föreligger inte något hinder av processuell natur mot att en överinstans vid prövningen av en enskild persons överklagande i ett planärende beaktar de allmänna intressen som enligt klaganden talar emot planen. Vissa allmänna intressen, bl. a. riksintressen, hälsa och säkerhet bevakas dock i första hand av länsstyrelsen i dess funktion som regional

planmyndighet under planprocessen och vid länsstyrelsens prövning och beslut enligt bestämmelserna i 11 kap. PBL.

Planområdets lokalisering

Planområdet är beläget i den sydvästra delen av Tjärnö och omfattar ca 1,7 ha. Området är centralt beläget på Tjärnö i anslutning till en skola f-3, hyreshus och enbostadshus samt kyrka med tillhörande församlingshem. Marken är idag obebyggd förutom den bebyggda fastigheten Z och gränsar i väster till ett redan planlagt område.

Syftet är att tillskapa ett tiotal villatomter om 1000 – 1200 m² samt eventuellt parhus i områdets sydvästra del. En mindre del, ca 3 770 m², av vad som i den fördjupade översiktsplanen för södra kustområdet angetts som R4 - Odlings- och betesmark kommer att tas i anspråk. Enligt kommunen är det aktuella området centralt och strategiskt placerat på Tjärnö och en utbyggnad inom området skulle stärka den centrumfunktion som området har för Tjärnö och närliggande öar. Eftersom alternativa utbyggnadsområden utanför jordbruksmark är begränsade anser kommunen att en mindre del jordbruksmark bör kunna tas i anspråk för bebyggelse.

En naturvårdsinventering har utförts i området. Södra delen av planområdet som kommer att ta i anspråk orörd naturmark, benämnda delområde 2 och 3 i inventeringen, har getts naturvärdesklass IV. Enligt planbeskrivningen kommer rester av en gammal stenmur och död ved som finns inom delområde 2 att flyttas till den naturmark som finns i planområdet. Det framgår inte av utredningen huruvida muren bedömts omfattas av biotopskydd. Naturvärdena har dock, enligt domstolen, beskrivits så att dispens torde kunna meddelas om så krävs. Norr om planområdet finns ett öppet dike som löper i ost-västlig riktning och som bedöms vara biotopskyddat. Detta område har i inventeringen getts naturvärdesklass III och ingår inte i planområdet.

Mark- och miljödomstolen kan konstatera att Länsstyrelsen i Västra Götalands län i beslut den 8 januari 2020 har beslutat att inte överpröva den antagna detaljplanen med hänsyn till påverkan på riksintressen, samt hälsa och säkerhet.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning har detaljplanen getts en godtagbar utformning och ligger inom det handlingsutrymme som reglerna i plan- och bygglagen ger kommunen.

Miljökonsekvensbeskrivning

Enligt 4 kap. 34 § ska planbeskrivningen innehålla en miljökonsekvensbeskrivning, om genomförandet av planen kan antas få en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens har i samrådsyttrandet den 18 mars 2019 uttalat att detaljplanen inte innebär betydande miljöpåverkan. Mark- och miljödomstolen gör inte någon annan bedömning. Avsaknaden av en miljökonsekvensbeskrivning utgör därför inte skäl att upphäva detaljplanen.

Planbestämmelserna

Högsta nockhöjd, 8,0 m, gäller för norra delen av planområdet liksom för merparten av den tänkta bebyggelsen.

För att klara framtida höga flöden i det norr om planområdet belägna diket har en planbestämmelse om lägst + 7,6 m införts för nivån för färdigt golv. Av planhandlingen framgår att befintliga marknivåer inom berört område ligger på ca + 6,7 till + 7,3 m, vilket skulle medföra en uppfyllnad av som mest 0,9 m upp till färdig golvnivå.

Domstolen bedömer att bestämmelserna om nockhöjd och färdig golvnivå är rimliga och inte kommer att medföra betydande olägenheter.

Som klagandena anfört anger planbestämmelserna att största sammanlagda byggnadsarea inom användningsområde B är 20 % av fastighetsarean medan detaljplanen inte reglerar fastigheternas största storlek. Detaljplanen anger endast

minsta fastighetsstorlek, 1 000 m² för friliggande småhus och 800 m² för småhus som är sammanbyggda över fastighetsgräns. Den byggbara ytan begränsas därutöver av bestämmelser om minsta avstånd till fastighetsgräns och av bestämmelsen om att med punktprickning betecknad mark inte får bebyggas. Planbeskrivningen anger att detaljplanen innebär att det kan bildas tio villatomter om 1 000 – 1200 m² vardera alternativt en- och tvåbostadshus och parhus i den sydvästra delen. Enligt mark- och miljödomstolens bedömning styr de angivna planbestämmelserna den tänkta bebyggelsens yttorlek i tillräcklig omfattning.

Domstolen bedömer sammantaget att det som klagandena anfört, vid en avvägning mellan enskilda intressen och de intressen som planen syftar till att tillgodose, inte utgör tillräckliga skäl för att upphäva antagandebeslutet. Överklagandet från M T och E T P ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 28 april 2020

Vibeke Sylten

Rolf Dalbert

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Vibeke Sylten, ordförande, och tekniska rådet Rolf Dalbert. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.